

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Gelenekten
Geleceğe
Akan Şehir
BURSA

YENİŞEHİR İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bursa ili Yenişehir ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	6
2. GİRİŞ.....	7
3. TARİH.....	7
4. İDARİ YAPI.....	8
5. DOĞAL YAPI.....	9
5.1. İklim.....	9
5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı.....	9
5.2.1. Bitki Örtüsü	9
5.2.2. Arazi Kullanımı.....	9
5.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları.....	9
5.3.2. Maden Rezervleri.....	9
6. SOSYAL YAPI	10
6.1. Nüfus ve Demografik Yapı	10
6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	11
6.3. Eğitim	11
6.4. Sağlık	13
7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI.....	13
8. ALTYAPI.....	13
8.1. Elektrik.....	13
9. EKONOMİK YAPI	14
9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	14
9.2. Tarım ve Hayvancılık	15
9.3. Sanayi	18
9.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB).....	19
9.3.2. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	19
10. GZFT ANALİZİ	19
11. SONUÇ.....	20

ŞEKİLLER

Şekil 1. Yenişehir İlçesinin İl İçindeki Konumu	7
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	8
Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli Yenişehir İlçesi Alan Kullanımı Verileri	9
Şekil 4. Yenişehir İlçesi Nüfus Piramidi (2021)	11
Şekil 5. Yenişehir İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)	13
Şekil 6. Yenişehir İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020).....	14
Şekil 7. Yenişehir'de İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)	18

TABLolar

Tablo 1. Yenişehir İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları	10
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması.....	11
Tablo 3. Yenişehir İlçesi Eğitim İstatistikleri	12
Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)	12
Tablo 5. Yenişehir İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar).....	16
Tablo 6. Yenişehir İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri.....	16
Tablo 7. Yenişehir İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları	16
Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)	17
Tablo 9. Yenişehir İlçesi Hayvancılık Verileri (2021)	17
Tablo 10. Yenişehir İlçesi Tarımsal Verileri (2019)	17
Tablo 11. Yenişehir İlçesi Arıcılık Verileri (2021).....	17
Tablo 12. Yenişehir İlçesi İpekböcekçiliği Verileri (2021).....	18
Tablo 13. Yenişehir OSB Sektörel Dağılımı	19

KISALTMALAR

BAĞ-KUR: Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu

ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi

SE-GE: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YER-SİS: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

GZFT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Yenişehir
İl Merkezine Uzaklık	52 km
Yüzölçümü	740 km ²
Bitki Örtüsü	Dağlık kesimlerde meşe, çam, kayın ve ardıç türleri ile düzlüklerde çınar, söğüt ve kavak
Nüfus Sayısı (2022)	54.485
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2021)	%65,89
Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	3. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Tarım ve hayvancılık
İlçede Öne Çıkan Sektör	Tarım
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Şeftali, ceviz, armut, erik, hünnap, sivri biber, taze fasulye, sofralık domates ve bezelye
Organize Sanayi Bölgesi	Yenişehir OSB (YOSAB)
Küçük Sanayi Sitesi	Yenişehir KSS
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Doğa ve Tarih
Somut Kültürel Miras	Yarhisar Köyü, Şemaki Evi Müzesi, Yenişehir Saat Kulesi, Süleyman Paşa Külliyesi, Sinan Paşa Külliyesi
Somut Olmayan Kültürel Miras	Köfün kültürü, el açması börek kültürü, yağmur duası, kahve kültürü
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	3.968
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	-
Maden Rezervleri	Manganez, tuğla-kiremit ile bakır, kurşun ve çinko

Not: Raporda kullanılan veriler ve yayınlandığı yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi, orman, su kaynakları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik gibi yönlerden yüksek potansiyele sahip olmakla birlikte tarihi ve kültürel değerler açısından da zengin bir kaynağa sahiptir. Bölgemizde, tarımsal ürünlerin işlenmesi, markalaşma, eko turizm, kırsal yaşama dönüş gibi birçok alanla ilgili çalışmalar ile bölgenin doğal, kültürel, tarihi ve sağlık zenginliklerine dayalı olarak turizmin geliştirilmesi faaliyetleri aktif bir şekilde sürdürülmektedir.

Yenişehir, Bursa'nın önemli tarımsal üretim merkezlerinden birisidir. İlçede öne çıkan gelir kaynağı tarımsal faaliyetlerdir. Nüfusun yaklaşık %80'i tarım ile geçinmektedir. Yenişehir'de 2021 yılı sonu itibarıyla 54.485 kişi yaşamaktadır. 2022 yılı Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında (SEGE) Türkiye'deki ilçeler içerisinde 318 inci, Bursa'daki 17 ilçe içinde ise 13. sıradadır. İlçe 0,062 puan ile sosyo- ekonomik gelişmişlik açısından 3. kademedeki yer almıştır.

Kırsal kalkınma alanında öncelikli ihtiyaçların belirlenmesi, yerel değerlerin korunması, marka değeri taşıyan ürünlerin üretiminin teşvik edilmesi, inovasyonun yaygınlaştırılması, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi, bölgenin kırsal değerlerine odaklanarak markalaşmasının sağlanması, markaların bilinirliğinin artırılması, nitelikli turistlerin ve yatırımcıların bölgeye çekilmesi, sürdürülebilir turizm çerçevesinde ürün ve hizmet çeşitliliğinin artırılması ve kırsal ürünlerin katma değerinin artırılması amacıyla BEBKA tarafından gerçekleştirilen çalışmalar için Bursa ilinin 17 ilçesinde ilçe müdürlükleri, kaymakamlıklar, üretici birlikler, kooperatifler, meslek odaları gibi birçok kurum ve kuruluşla görüşmeler yapılmış ve veri toplama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu sayede ilçelerin mevcut durumu, ihtiyaçları ve potansiyel yatırım alanları belirlenmiştir.

2. GİRİŞ

Yenişehir, Marmara Bölgesi'nin güneyinde, Bursa şehrinin 55 km doğusunda kendi adını taşıyan bir ovada bulunan bir ilçedir. İlçe, coğrafi olarak Bilecik'e doğuda, Bursa'ya batıda, İznik'e kuzeyde, İnegöl'e güneyde, Orhangazi ve Gemlik'e ise kuzeybatıda komşudur.

İl Merkezine Uzaklık: 52 km

Yüzölçümü: 740 km²

Kuzeyinde yer alan Katırlı ve Samanlı dağları yaklaşık 940 m. yüksekliğe sahiptir ve bu dağlar 4. zaman döneminde oluşmuş genç dağlardır. Ayrıca Dinboz ve Kazancı dağları batıda, Okuf, Ayaz ve Subaşı dağları güneyde, Köprühisar, Hayriye ve İncirli tepeleri ise doğuda yer almaktadır. İlçenin kendisi ise elips şeklinde uzanan bir ovada yer alır.

Göksu, ilçenin en büyük akarsuyudur ve Uludağ'ın doğusundan doğarak ovanın güneyini takip eder ve Osmaneli yakınlarında Sakarya Nehri'ne dökülür. Göksu'nun uzunluğu yaklaşık 80 km'dir.

Sekil 1. Yenişehir İlçesinin İl İçindeki Konumu

3. TARİH

Yenişehir, Osmanlı İmparatorluğu'nun beylik döneminde çadır yaşamından kalıcı konutlara geçişin yapıldığı bir şehirdir. Osmanlı ordusu için doğu ve güney yönünde yapacağı seferlerinde bir üs olarak kullanmasını sağlamıştır. Şehir, Osman Gazi tarafından kurulmuş, burada ilk defa hutbe okunmuş, düzenli bir ordu kurulmuş ve ilk kanunlar burada yürürlüğe

girmiştir. Kısa da olsa bir süre başkent olarak kullanılmıştır ve Bursa'nın fethedilmesiyle başkentlik görevini devretmiştir. Bugün Bursa ilinin gelişen ilçelerinden biridir.

Yenişehir'in bilinen tarihi 14. yüzyılın başlarına kadar uzanır. Bu dönemde Ertuğrul sancağına bağlı olarak Bilecik'e bağlıydı ve bu durum 1926 yılına kadar devam etti. 1926 ile 1930 yılları arasında İznik'e bağlı bir bucak merkezi haline geldi.

Osmanlı İmparatorluğu, Köprühisar ve Yarhisar'ın fethedilmesinin ardından Yenişehir Ovası'nı da topraklarına kattı. Osman Bey, bu bölgeyi gazilere kılıç hakkı olarak vererek yerleşim sağladı. Yenişehir ismi, bu yerleşimin açıldığı ve iskana açıldığı ilk yer olduğu için bu şekilde bilinir.

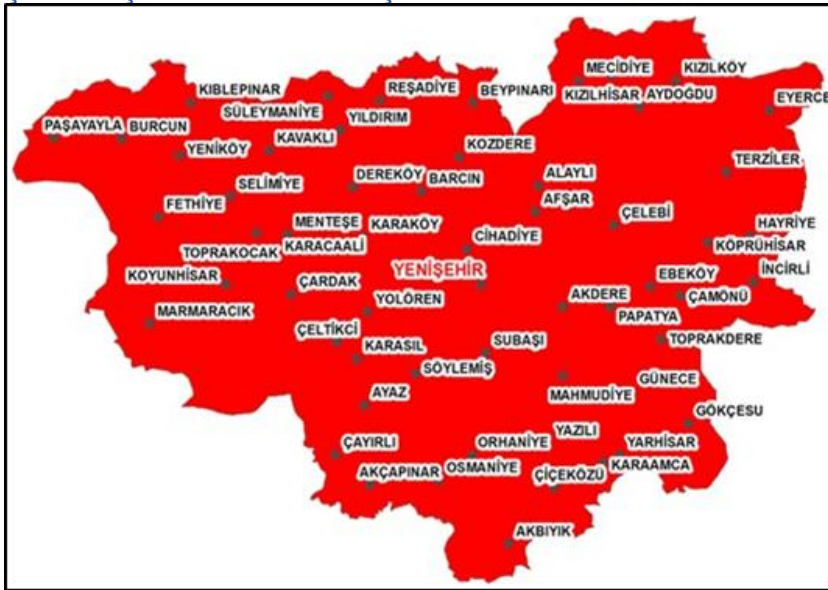
Yenişehir'e bağlı köyler Roma ve Bizans döneminde de var olmakla beraber Yenişehir Osmanlı Beyliği zamanında kurulmuştur. Osmanlı öncesinde Yarhisar Bizans tekfurunun bir kışlası olarak kullanılmıştır. I. Dünya savaşı sonrası Yenişehir Yunan işgaline uğramış 6 Eylül 1922'de kurtarılmıştır. İlçe de hem Bizans hem Osmanlı döneminden birçok eser bulunmaktadır.

4. İDARİ YAPI

Antik çağ da Neopolis olarak tanınan bölge 680 yıldır bir Türk şehridir. Osman Gazi tarafından ele geçirilen bölge gazilere kılıç hakkı olarak verilmiş ve Türkmenlerin yerleşmesiyle oluşturulan yeni yerleşim alanına Yenişehir ismi verilmiştir.

İlçenin 71 mahallesi bulunmaktadır.

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

5. DOĞAL YAPI

5.1. İklim

İlçe, Marmara Bölgesinin doğusunda ve Batı Karadeniz Bölgesinin batısında bulunmaktadır. Bu konum, ilçenin iklimini Akdeniz iklimler bölgesinin Marmara iklimi altına sokmaktadır.

Yıllık yağış miktarı 500-600 metreküp arasında değişir. Bölgede genellikle kuzey-güney doğu (poyraz) rüzgarları etkindir, ancak lodos rüzgarları da bazı dönemlerde etkili olmaktadır.

5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

5.2.1. Bitki Örtüsü

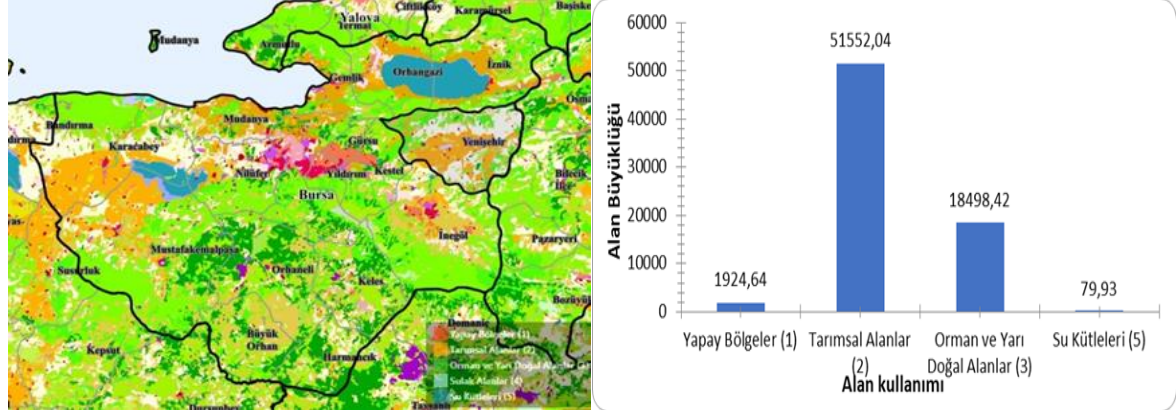
İlçe doğal bitki örtüsü bakımından zengin sayılmaz. Ovası çevreleyen dağlarda Akdeniz ikliminin bodur ağaçları ile çalılıklar vardır. Dağlık kesimlerde meşe, çam, kayın ve ardıç türleri ile düzlüklerde çınar, söğüt ve kavak yaygın olarak bulunur.

Yenişehir Ovası, her türlü tahıl, sanayi bitkisi, sebze ve meyve üretimine elverişlidir. Köylerin çevreleri hayvancılık için önemli olan çayır ve meralar bakımından oldukça zengindir.

5.2.2. Arazi Kullanımı

İlçenin alan kullanım verileri incelendiğinde büyük bir bölümünün tarımsal alan ile orman ve yarı doğal alanlardan oluştuğu görülmektedir.

Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli Yenişehir İlçesi Alan Kullanımı Verileri (hektar)

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (2020)

5.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

5.3.2. Maden Rezervleri

Yenişehir'de mangan, tuğla-kiremit ile bakır, kurşun ve çinko maden yatakları bulunmaktadır.

BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO (Cu-Pb-Zn)

- Maden Yatağı: Yenişehir-Kirazlıyayla Sahası
- Kalite: Orta ve iyi
- Rezerv: 70.000 ton rezerv.

TUĞLA-KİREMİT (TğKi)

- Maden Yatağı: Yenişehir-Melteş Köyü Sahaları
- Kalite: Orta ve iyi
- Rezerv: 22.000 000 ton jeolojik rezerv.

MANGANEZ (Mn)

- Maden Yatağı: Yenişehir- Akbıyık Sahaları
- Tenör: % 18-54 Mn
- Rezerv: 150 ton mümkün rezerv tahmin edilmektedir.

6. SOSYAL YAPI

6.1. Nüfus ve Demografik Yapı

Yenişehir'de 2021 yılı sonu itibariyle 54.485 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %50,4'ünü kadın nüfus, %49,6'sını erkek nüfus oluşturmaktadır.

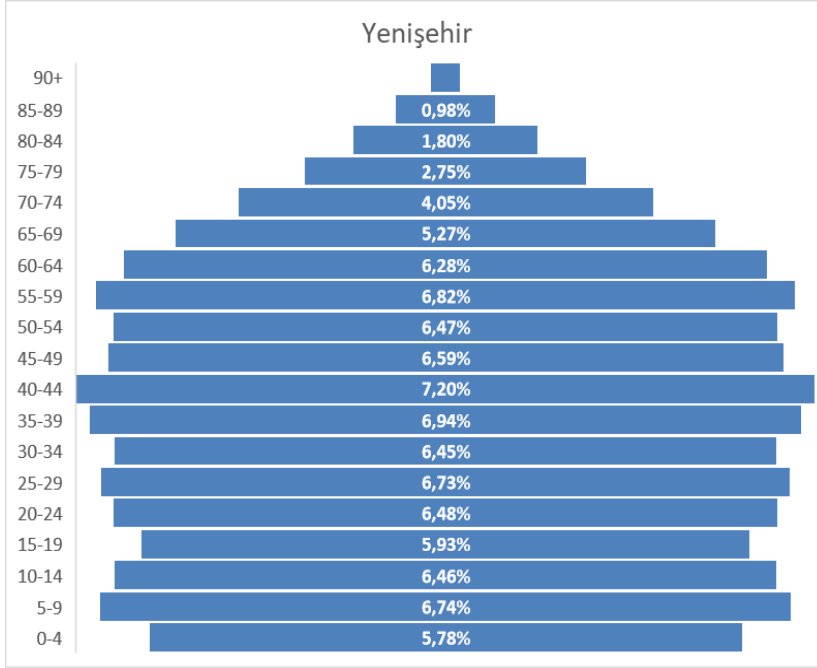
Tablo 1. Yenişehir İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)

Yıl Cinsiyet	2017	2018	2019	2020	2021
Erkek	26.402	26.594	26.761	26.901	27.041
Kadın	26.826	27.110	27.160	27.414	27.444
Toplam	53.228	53.704	53.921	54.315	54.485

Kaynak: TÜİK

Yenişehir ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %7,20 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun ilk sırada, %6,94 oranı ile 35-39 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %6,82 oranı ile 55-59 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede yaş aralıklarındaki nüfus sayılarının oldukça dengeli dağıldığı görülebilmektedir.

Şekil 4. Yenişehir İlçesi Nüfus Piramidi (2021)

Kaynak: TÜİK

6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)

Yenişehir ilçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 318 inci, Bursa'daki 17 ilçe içinde ise 13. sıradadır. İlçe 0,062 puan ile sosyo- ekonomik gelişmişlik açısından 3. kademe yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Yenişehir	318	13	0,062	3

Kaynak: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2022)

6.3. Eğitim

Yenişehir ilçesinde 2016-2020 yılları arasında okul öncesi ve ortaokul seviyelerinde eğitim veren özel okulların sayılarında artış görülmüştür. İlk ve orta öğretimde hizmet veren okul sayısı ilçede oldukça sınırlıdır.

Tablo 3. Yenişehir İlçesi Eğitim İstatistikleri

Okul Türü		KREŞ & G. Bakım Evi		OKUL ÖNCESİ		İLKOKUL		ORTAOKUL		LİSE GENEL		LİSE MESLEK	
Veri Türü	Yıl	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî
Okul Sayısı	2016	1	1	2	1	-	11	-	10	-	1	-	6
	2020	-	3	2	1	-	11	1	12	1	2	-	6
Öğrenci Sayısı	2016	-	23	51	598	-	2707	-	2068	-	761	-	1633
	2020	-	-	-	809	-	2970	31	2590	57	984	-	1494
Öğretmen Sayısı	2016	257	1	-	9	-	145	-	137	-	36	-	141
	2020	-	5	7	9	-	162	10	156	16	49	-	133
Derslik Sayısı	2016	3	2	3	4	-	171	-	151	-	26	-	114
	2020	-	6	14	5	-	169	5	131	9	26	-	118

Kaynak: Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2020)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)¹ : 17,57
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)² : 17,84
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 18,3
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 14,2
- Okuryazarlık Oranı (2021) : %97,35

Derslik başına düşen öğrenci sayısı ilk öğretimde 17,57 ve orta öğretimde 17,84 olup makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %97,35 ile il ortalamasının üstündedir.

Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)

Fakülte/Yüksekokul Adı	Bölüm Adı	Öğrenci Sayısı
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Bilgisayar Programcılığı	29
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Bitki Koruma	59
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	1
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Çocuk Gelişimi	251
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Dış Ticaret	112
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Gıda Teknolojisi	106
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	İklimlendirme ve Soğutma	2
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi	87
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Laborant ve Veteriner Sağlık	131
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Makine	85
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	159
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Seracılık	3
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Seracılık ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği	1
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği	134
B.U.Ü. Yenişehir M.Y.O.	Süt ve Besi Hayvancılığı	1
	TOPLAM	1.161

Kaynak: YÖK (2020-2021)

Yenişehir ilçesinde Uludağ Üniversitesine bağlı bir adet meslek yüksek okulu bulunmaktadır. Meslek Yüksekokulunda 15 adet bölüm ve 1.161 öğrenci bulunmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmüş YER-SİS (2020) çalışması neticesinde yükseköğretim eğitimi için Yenişehir'den seyahat edenlerin sırasıyla en çok Bursa, İstanbul ve Kütahya'yı tercih ettiği görülmektedir.

¹ İlköğretim için ilkokul ve ortaokul değerleri toplanarak hesaplanmıştır

² Ortaöğretim için lise ve meslek lisesi değerleri toplanarak hesaplanmıştır.

6.4. Sağlık

Yenişehir İlçesi'nde bir devlet hastanesi bulunmaktadır ve sağlık hizmetleri bu hastane koordinasyonunda devam etmektedir.

- Toplam Hastane Sayısı (2020) :1
- Hastane yatak sayısı (yoğun bakım dahil) (2020) :112
- Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) :2,06
- Yoğun bakım yatak sayısı (2020) :16
- Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020) :0,29
- Toplam hekim sayısı (2020) :30

YER-SİS çalışmasında yer verilen ağ analizine göre sağlık hizmetlerine ulaşabilmek için Yenişehir dışından gelenlerin ağırlıklı olarak İznik ilçesinden geldiği, Yenişehir'den sağlık hizmeti için seyahat edenlerin ise ağırlıklı olarak İnegöl, Bursa Merkez ve İstanbul illerini tercih ettikleri görülmektedir

7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Tarih ve doğa

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Yarhisar Köyü, Şemaki Evi Müzesi, Yenişehir Saat Kulesi, Süleyman Paşa Külliyesi, Sinan Paşa Külliyesi, Yenişehir Havaalanı

Somut Olmayan Kültürel Miras: Köfün Kültürü, El Açması Börek Kültürü, Yağmur Duası, Kahve Kültürü.

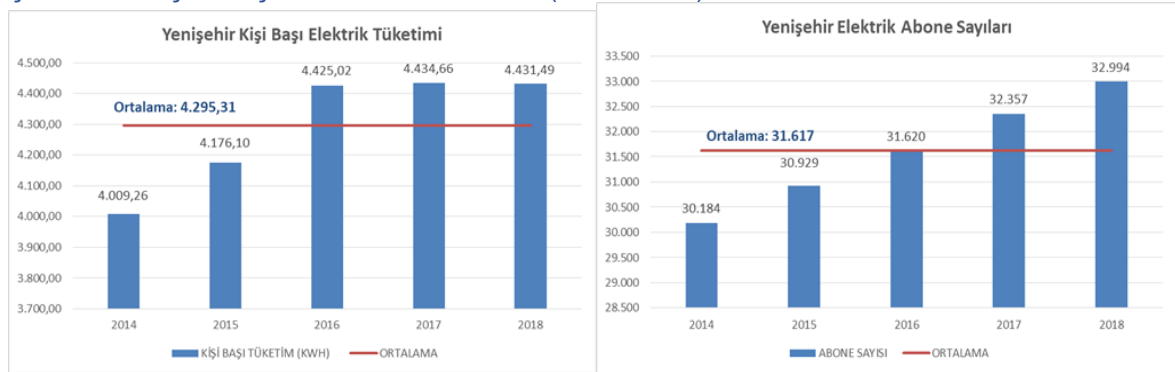
- İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 0
- İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 3
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Doluluk Oranı, 2021) : %29,72
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2021) : 2,59

8. ALTYAPI

8.1. Elektrik

Yenişehir ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5. Yenişehir İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

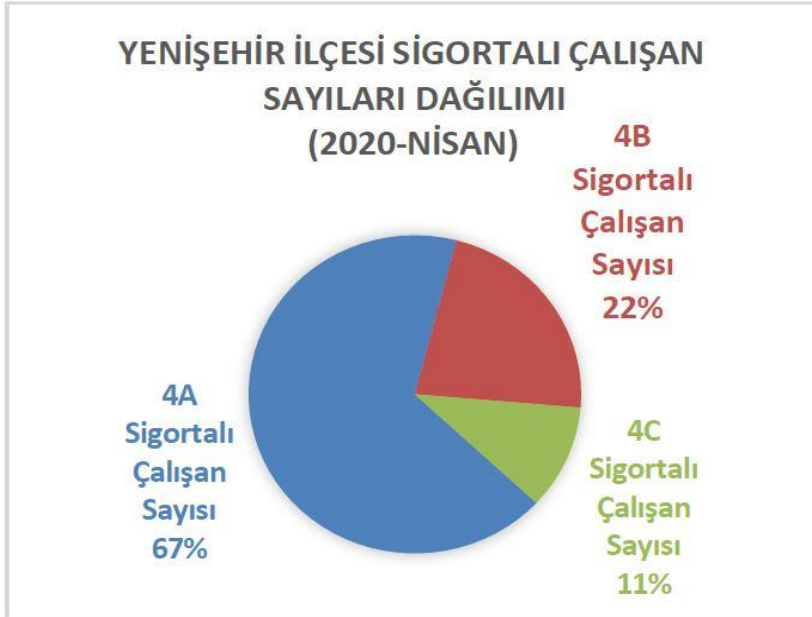
9. EKONOMİK YAPI

İlçenin temel geçim kaynağı tarım olup, toplam nüfusun büyük bir kısmı tarımla uğraşmaktadır. İlçenin köyleri tarımsal üretimle yaşamını sürdürmektedir ve ilçe merkezinde de yaklaşık 10.789 kişi tarım işleriyle uğraşmaktadır. Tarıma uygun arazinin yaklaşık %65'lik bir kısmı tarım için kullanılmaktadır. Ayrıca, ilçe sanayileşme açısından da gelişmektedir, özellikle 2004 yılında kurulan organize sanayi bölgesinde cam ambalaj ve düz cam üretimi yapan iki fabrika faaliyet göstermektedir. İlçede sıvı yağ, un, süt ürünleri, otomotiv yedek parça üretimi gibi farklı sektörlerde de birçok fabrika bulunmaktadır.

9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

Yenişehir ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %67 oranında 4A (SGK) sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %22 oranı ile 4B (BAĞ-KUR) sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4C (Kamu) sigortalı çalışan sayısı oranı ise %11'dir.

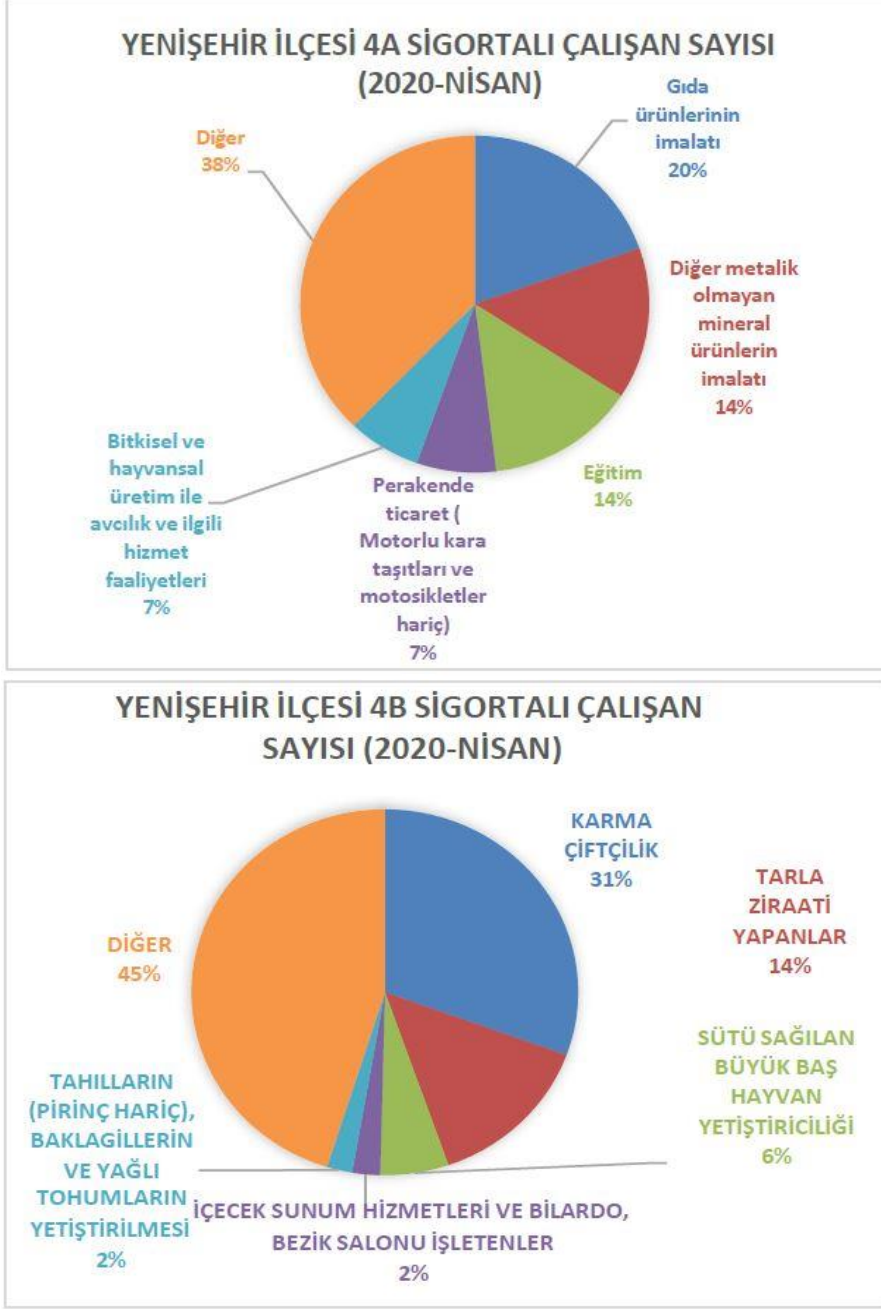
Şekil 6. Yenişehir İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

4A sigortalı çalışanlar arasında %20 oranı ile gıda ürünlerinin imalatı ve %14 oranı ile "diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı", 4B sigortalı çalışanlar arasında %31 karma çiftçilik ve %14 tarla ziraatı yapanlar öne çıkmaktadır.

Şekil 7. Yenişehir İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.2. Tarım ve Hayvancılık

Tarım alanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde “Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler” için kullanılan araziler ile “Nadas” a ayrılan alanların yıllar itibarıyla değişkenlik gösterdiği gözlemlenmiştir. “Meyve, İçecek ve Baharat Bitkileri” ve “Sebze” için kullanılan alanların ise yıllar itibarıyla arttığı görülürken, 2021 yılında 721 dönümlük bir alanın “Süs Bitkileri” üretimi için kullanıldığı görülmüştür. İlçede kısıtlı da olsa örtü altı üretim yapıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Yenişehir İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)

Ürün Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri	18.436	21.919	22.537	23.397	24.404
Nadas	12.700	15.530	16.688	14.073	5.000
Örtüaltı Tarım	84	82	84	59	75
Sebze	67.024	69.976	72.817	74.350	68.559
Süs Bitkileri	310	320	325	721	721
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	224.864	211.582	213.169	215.451	215.873

Kaynak: TÜİK

İlçede en çok üretilen meyveler şeftali, ceviz, armut ve erik iken; hünnap (%0,81) ve ceviz (%0,45) üretiminde ülke üretiminin önemli bir payına sahiptir. İlçede en çok üretilen sebzeler sivri biber, taze fasulye, sofralık domates ve bezelye iken Türkiye’de yetiştirilen bezelyenin %15,65’i, taze fasulyenin %8’i, ıspanak ve sivri biberin %4,5’i ilçede üretilmektedir. İlçede üretilen tarla bitkilerinde silajlık mısır, buğday, yulaf ve yonca öne çıkarken, ülkemizdeki ayçiçeği tohumu üretiminin %6’sı Yenişehir ilçesinde yetiştirilmektedir.

Tablo 6. Yenişehir İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

Ürün	2017	2018	2019	2020	2021
MEYVELER					
Şeftali	2.189	2.119	2.070	1.944	1.526
Ceviz	804	1.106	971	1.279	1.391
Armut	1.024	1.010	810	1.200	1.192
Erik	500	508	640	663	638
SEBZELER					
Biber Sivri	41.400	48.235	42.625	45.175	49.383
Fasulye, Taze	31.890	29.391	36.750	40.137	40.940
Domates Sofralık	25.284	25.078	28.000	27.818	27.873
Bezelye, Taze	11.935	16.062	15.620	15.655	17.474
TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER					
Mısır Slaj	163.750	164.850	168.600	169.125	176.850
Buğday,	37.858	29.509	24.598	30.633	31.673
Yulaf Yeşilot	13.250	20.280	20.803	27.812	30.783
Yonca Yeşilot	23.410	17.006	17.000	19.550	19.600

Kaynak: TÜİK

Tablo 7. Yenişehir İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Bezelye, Taze	17.474	%15,65
Fasulye, Taze	40.940	%8,02
Ayçiçeği Tohumu	12.116	%6,06
İspanak	10.245	%4,69
Biber Sivri	49.383	%4,64
Barbunya, Taze	2.980	%3,91
Karnabahar	6.968	%2,97
Brokoli	2.790	%2,67
Hayvan Pancarı	1.100	%1,64
Sorgum Yeşilot	1.710	%1,51
Buğday Yeşilot	4.270	%1,49
Salep	1	%1,22

Kaynak: TÜİK

Bursa Büyükşehir Belediyesinin iştiraki olarak faaliyet gösteren ve ildeki tarım faaliyetlerini destekleyen TARIM PEYZAJ A.Ş. tarafından ilçedeki çiftçilere son 2 yılda dağıtılan fidan sayıları Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)

Ürün	Fidan sayısı
Ahududu	1.300
Aronya	33.200

Kaynak: Tarım Peyzaj A.Ş.

Bitkisel üretimin ön plana çıktığı ilçede hayvansal üretim anlamında kısıtlı üretim yapılırsa da küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve et tavuğu yetiştiriciliği öne çıkmaktadır.

Tablo 9. Yenişehir İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)

Hayvan Sayıları	Baş (Adet)	Türkiye'deki Payı
Büyükbaş	48.867	0,27%
Küçükbaş	74.699	0,13%
At	63	0,08%
Et Tavuğu	1.068.785	0,40%
Yumurta Tavuğu	404.400	0,33%
Hindi	180	0,00%
Kaz	560	0,04%
Ördek	480	0,09%

Kaynak: TÜİK

Toplam 5.013 çiftçinin faaliyet gösterdiği ilçede 39 tarımsal kalkınma kooperatifi, 5 sulama kooperatifi ve 3 üretici birliği faaliyet göstermektedir. Üretici birlikleri süt, kanatlı ve kırmızı et üretici birlikleridir.

Tablo 10. Yenişehir İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	5.013
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	3.968
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	1.045
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	39
Sulama Kooperatifi Sayısı	5
Üretici Birlikleri Sayısı	3

Kaynak: Bursa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

İlçede ayrıca İl Ticaret Müdürlüğü kapsamında “S.S. 307 Sayılı Yenişehir Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifi” faaliyet göstermektedir.

Tablo 11. Yenişehir İlçesi Arıcılık Verileri (2021)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (ton)	Türkiye'deki Payı
277	60	4.175	4.235	25	0,03%

Kaynak: TÜİK

İlçede 277 hanede bal üretimi yapılırken toplam 25 ton ile ülke üretiminin %0,03'si gerçekleştirilmektedir. Yenişehir ilçesinde 2 köyde ipekböcekçiliği yapılırken 2021 yılında sadece 4 kutu ile üretim gerçekleştirilmiştir.

Tablo 12. Yenişehir İlçesi İpekböcekçiliği Verileri (2021)

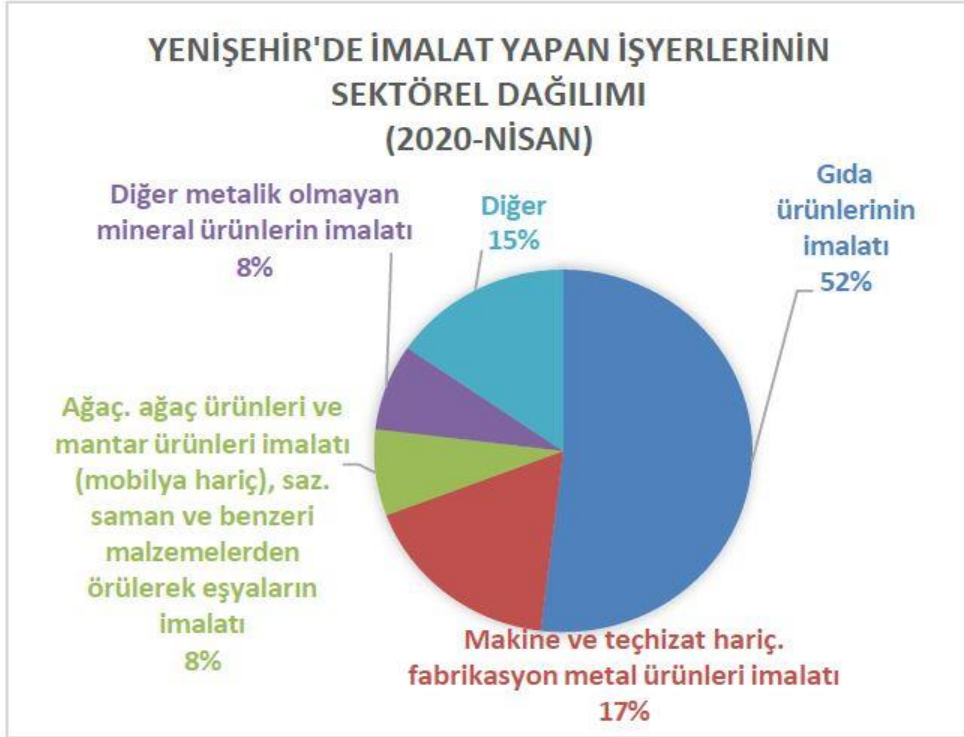
Köy Sayısı	İşletme Sayısı	İpek Böceği (Kutu)
2	2	4

Kaynak: TÜİK

9.3. Sanayi

Yenişehir'de imalat sanayi incelendiğinde gıda, makine hariç metal ürünleri, ağaç ve ağaç ürünleri ile metalik olmayan mineral ürünleri imalatları ön plana çıkmaktadır. İmalat yapan işyeri sayıları incelendiğinde %52 ile gıda ürünleri imalatı net bir şekilde öne çıkarken, bu sektörü %17 ile makine ve teçhizat hariç fabrikasyon metal ürünleri imalatı takip etmektedir.

Şekil 7. Yenişehir'de İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

İlçede Yenişehir OSB tek organize sanayi bölgesidir. Organize sanayi bölgesinin büyüklüğü, doluluk oranı ve sektörel yoğunlaşma verileri aşağıda belirtilmiştir.

Yenişehir OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha)	: 176 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı	: 44
OSB Çalışan Sayısı	: 1.042
OSB Doluluk Oranı	: %4,5

Tablo 13. Yenişehir OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Cam ve Yan Sanayi	2
Toplam	2

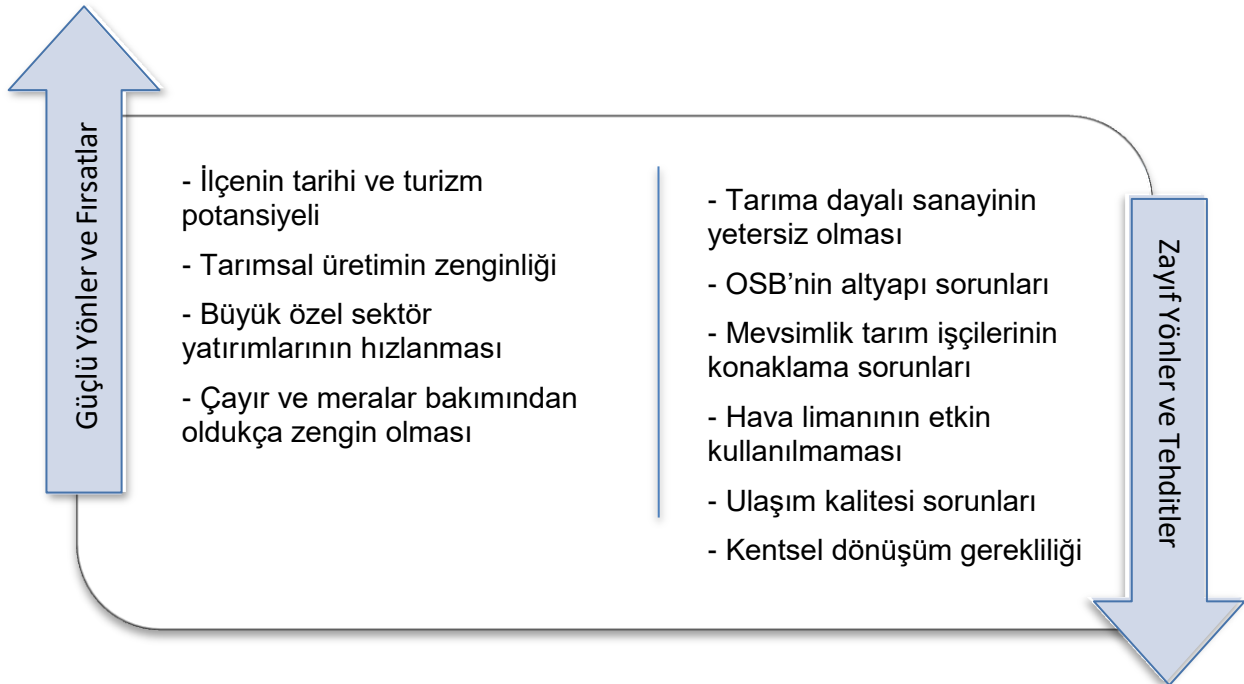
Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

9.3.2. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

İlçede bir adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmakta olup doluluk oranı %94'tür. 317 işyerinin bulunduğu KSS'nde 505 kişi istihdam edilmektedir.

Adı	Toplam alanı	Toplam işyeri	Dolu işyeri sayısı	Boş işyeri sayısı	Doluluk oranı	Yaklaşık istihdam
YENİŞEHİR KSS	315 dekar	317	298	19	%94	505

10. GZFT ANALİZİ

11.SONUÇ

Yapılan araştırmalar ve ilçe ziyaretlerinde gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda ortaya çıkan geliştirilmesi gereken alanlar ve ilçenin dinamiklerine bakıldığında Yenişehir, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayinin gelişmesi açısından potansiyeli yüksek bir ilçedir. Konumu itibariyle bağlantı yollarının kesişme noktasında olması ve hızlı trenin de gelmesiyle hızlı bir gelişim gösterebileceği düşünölmektedir.

Görüşmelerde öne çıkan öneriler řu şekilde sıralanabilir: Tarımsal üretimin yoğun olduğu ilçede tarıma dayalı sanayi tesisleri kurulmalıdır. 2004 yılında Yenişehir Belediyesi tarafından kurulan YOSAB (Yenişehir Organize Sanayi Bölgesi) ile sanayileşmeye başlamıştır. şişecam'ın iki büyük fabrikası dışında OSB içinde başka üretim tesisi yoktur. OSB'nin yönetim ve altyapı sorunlarını çözerek organize sanayi bölgesinin daha etkin hale getirilmesi gerekmektedir. Osmanlı'nın ilk yerleşim merkezlerinden biri olan Yenişehir, tarih ve kültür turizmi açısından da önemli bir ilçedir. Buradaki potansiyel değerlendirilerek buna göre tanıtım yapılmalı ve konaklama imkanları geliştirilmelidir. Bursa'nın tek havalimanı Yenişehir'dedir. Ancak seferlerin azlığı dolayısıyla halk İstanbul'u tercih etmektedir. Hem ulaşım kolaylığının sağlanması hem de destinasyonların çeşitliliğinin artırılması ile havaalanının aktif hale getirilmesi sağlanabilir.

Yenişehir'de; tarımsal üretimde örgütlenmenin artması, kırsalda girişimciliğin desteklenmesi, kooperatifleşmenin artırılması ilçe için önemli bir konudur. Türkiye'de üretimde söz sahibi olduğu sebze ve meyvelerin katma değerinin artırılmasına yönelik işleme tesisleri, soğuk hava depoları, ambalajlama, paketleme merkezlerinin hayata geçirilmesi ve tarımsal sanayinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

BEBKA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bursa Merkez Ofis

İşiktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No:22
16215 Nilüfer/Bursa TÜRKİYE

Tel : 0 224 211 13 27
Faks : 0 224 211 13 29
E-Posta : bebka@bebka.org.tr
KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

 @tcbebka

 /bebka

 /bebka

 /tcbebka

 /tcbebka

bebka.org.tr